

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/104/2022
Identifikačné číslo spisu: 6119259034
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2024
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6119259034.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanej C. B., narodenej XX. I. XXXX, C., W. X, o zaplatenie 3.906,44 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 8Csp/92/2019, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 16. decembra 2021, č. k. 5CoCsp/4/2021-204, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5CoCsp/4/2021-204 zo dňa 16. decembra 2021 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. septembra 2020, č. k. 8Csp/92/2019-174, žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie žalobu posúdil ako nedôvodnú najmä vo vzťahu k aktívnej legitimácii žalobkyne a s prihliadnutím na to, či boli splnené podmienky na postúpenie práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravené v cit. § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. Tento zákon upravuje podmienky poskytovania určitého druhu úverov (konkrétne spotrebiteľských úverov). Jednou z podmienok v tomto ustanovení na postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského úveru je, že postupovaná pohľadávka je splatná v celom rozsahu, teda, že je buď po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru, t. j. nastala splatnosť už aj poslednej splátky alebo ide o pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, t. j. pri ktorej bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru. Z predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo zrejmé, že konečná splatnosť úveru mala nastať až poslednou splátkou splatnou dňa 25. júna 2024, teda splatnou v celom rozsahu mohla byť v čase postúpenia pohľadávky iba z dôvodu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy sú upravené v cit. § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ pred zosplatením úveru vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a doručovanú dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a možnosť požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinností dlžníka. Ustanovenie § 565 OZ zase stanovuje, že ak ide o plnenie v splátkach,

môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. V danom prípade teda prichádza do úvahy iba možnosť, že si zmluvné strany dohodli možnosť veriteľa žiadať celý dlh predčasne naraz. Takúto dohodu medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalovanou súd prvej inštancie nemal preukázanú. Zo zmluvy o úvere takáto dohoda nevyplýva. V čl. 4.6 zmluvy o úvere je síce uvedené, akými listinami sa riadia vzťahy neupravené zmluvou, avšak z tohto, ani z iného ustanovenia zmluvy nevyplýva, že by tieto listiny boli odovzdané žalovanej a že by na znak súhlasu boli podpísané. Nielen z úradnej činnosti súdu prvej inštancie bolo známe, že vyhlásenie o oboznámení sa s VOP, OP a ďalšími listinami slúži predovšetkým záujmom veriteľa, pretože oboznámenie sa s niekoľko desiatok stranovými VOP či OP pri podpise zmluvy je prakticky nereálne. Uviedol, že ak malo ísť o dohodu dvoch zmluvných strán (v danom prípade o možnosti veriteľa žiadať predčasnú splatnosť úveru), ktorá vyžaduje súhlasný prejav oboch strán, bolo potrebné vyžadovať, aby takáto dohoda bola podpísaná spotrebiteľom na znak súhlasu. Ak takáto dohoda mala byť obsiahnutá v inej listine (v danom prípade podľa tvrdenia žalobkyne v OP), bolo potom potrebné vyžadovať, aby aj takáto iná listina bola na znak súhlasu podpísaná.

3. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že dohoda medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalovanou o možnosti žiadať predčasné splatenie úveru nebola platne uzavretá. Za tohto stavu aj vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru súd prvej inštancie nepovažoval za platné, keďže bolo vykonané v rozpore so zákonom (konkrétne s § 565 OZ). Na uvedenom závere nemenila ani skutočnosť, že právny predchodca žalobkyne splnil podmienky na predčasné zosplatenie úveru v zmysle § 53 ods. 9 OZ, keďže na ich splnenie možno prihliadať len v spojení s dohodou podľa § 565 OZ. Ak úver nebol platne zosplatený, v čase postúpenia pohľadávky nebola ešte celá pohľadávka splatná, preto postúpenie pohľadávky bolo vykonané v rozpore s cit. § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z., ktorý výslovne zakazuje postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského úveru, ak nie sú splnené podmienky upravené v tomto ustanovení. Po zohľadnení vyššie uvedených skutočností súd dospel k záveru, že žalobkyňa nie je aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd stranám sporu náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam poukazuje na ust. § 387 ods. 2 CSP.

5. K odvolacej námietke, že skutkové tvrdenia žalobkyne neboli protistranou popreté a v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP ich bolo potrebné považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia, ktoré nie je potrebné preukázať ďalšími listinnými, prípadne inými dôkazmi, odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v prvom rade správne pristúpil k vyhodnocovaniu toho, či aktívna hmotnoprávna legitímácia svedčí samotnej žalobkyňi. Bez akýchkoľvek pochybností a právnych polemík je zrejmé, že aktívna vecná legitímácia patrí medzi základné procesné podmienky. Posudzovanie aktívnej vecnej legitímácie nesúvisí s ust. § 151 ods. 1 CSP ohľadne skutkových tvrdení strany, ktoré má protistrana výslovne poprieť, resp. súd považovať za sporné, či nesporné. V danej veci bolo potrebné zohľadniť jednu zo základných zásad Civilného sporového konania, a to materiálny korektív prejednávacej zásady. V rámci materiálnych korektívov prejednávacej zásady, jedným z podstatných je aj ust. § 185 ods. 2 a 3 CSP. V zmysle ust. § 185 ods. 3 tento jednoznačne stanovuje, že súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky.

6. K druhej odvolacej námietke žalobkyne, že obchodné podmienky sú v európskom právnom prostredí,

vrátane Slovenskej republiky, štandardnou a všeobecne akceptovateľnou súčasťou zmlúv a dojednanie časti obsahu zmluvy v obchodných podmienkach nevyklučuje ani vnútroštátne či únijné právne predpisy, týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, odvolací súd uviedol, že je zrejme, že v danom prípade boli zmluvné podmienky dodávateľom vopred pripravené a nebolo možné zo stany spotrebiteľa meniť ich obsah. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou či už z dôvodu neinformovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy. Pokiaľ ide o samotné všeobecné obchodné podmienky a ich jednotlivé dojednania, odvolací súd je toho názoru, že zakotvenie tak podstatnej zmluvnej podmienky, akým je zosplatnenie pohľadávky a zároveň existencia finančných nárokov dodávateľa do textu všeobecných obchodných podmienok, o aký prípad ide v prejednávanej veci, je nekalou obchodnou praktikou už len z dôvodu, že tieto podmienky obsahujú rozsiahly text, pričom spotrebiteľ pri uzatváraní zmluvy reálne nemá ani najmenšiu možnosť sa s takýmito podmienkami oboznámiť a uvedomiť si ich dôsledky. Preto takémuto konaniu dodávateľa nemožno priznať právnu ochranu, nakoľko takýmto konaním si môže dodávateľ vymôcť aj podmienky, ktoré výrazne zhoršujú postavenie spotrebiteľa oproti dodávateľovi. Preto vychádzajúc z vyššie uvedeného, dohoda medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalovanou o možnosti predčasného splatenia úveru nebola platne uzavretá. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že právny predchodca žalobkyne splnil podmienky na predčasné zosplatnenie úveru podľa § 53 ods. 9 OZ, keďže na ich splnenie možno prihliadať len v spojení s dohodou podľa ust. § 565 OZ. Zároveň, keďže úver nebol platne zosplatnený, k postúpeniu pohľadávky došlo v čase, keď celá pohľadávka splatná ešte nebola, a preto postúpenie pohľadávky bolo vykonané v rozpore s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Odvolací súd ešte poznamenáva, že samotné všeobecné obchodné podmienky aj v tomto prípade predstavujú rozsiahly text, ktorý je pre bežného spotrebiteľa na porozumenie náročný. Ide o text pripravený dodávateľom, a to bez možnosti zmeniť jeho obsah. Z uvedeného dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzatvorenia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazá sa k splneniu povinností pri znalosti, ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil. Ďalej nemožno opomenúť ani tú skutočnosť, že všeobecné obchodné podmienky spotrebiteľ nepodpisuje, nemožno tak preto dospieť k záveru, že o prejavení súhlasu žalovanej s ich obsahom došlo. Aj v danom prípade obchodné zmluvné podmienky tvoriace prílohu, tak ako boli žalobkyňou predložené, nie sú spotrebiteľom podpísané.

7. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

8. Dovolateľka zastáva názor, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko ju v spore nepovažoval za aktívne vecne legitimovanú, pričom poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/9/2019 z 27. mája 2020 a podľa jej názoru riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, predvídateľnosť rozhodnutia, zákaz svojvoľného postupu súdu, ako súčasti obsahu základného práva na spravodlivý proces, boli porušené.

9. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

10. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu okrem iného vyplýva, že doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ sa nahradil terminologicky správnym pojmom „právo na spravodlivý proces“, ktorého obsahové znaky vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky.

12. Judikatúrou konkretizovaný obsah práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) je veľmi pestrý. Procesné elementy tohto práva zdôrazňujú „stanovený postup“, teda dodržanie procesných pravidiel v konaní ako celku pred všeobecným súdom. Nezávislosť jeho rozhodovania sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Jedným z takýchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na riadny proces, vylučujúcim svojvôľu pri rozhodovaní, je i povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2 a 3 CSP. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, kedy sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, alebo ignorujú kogentnú normu, či popierajú všeobecne akceptované chápanie dotknutého právneho inštitútu, treba také rozhodnutie považovať za stojace v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy, ako i čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Porušenie práva na spravodlivý (riadny) proces nie je však možné vykladať tak, že by sa dovolateľovi garantoval úspech v konaní, či sa zaručovalo právo na rozhodnutie zodpovedajúce jeho predstavám. Obsahom tohto ústavou a dohovorom zaručeného práva je zaistenie práva na spravodlivé (riadne) súdne konanie, v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Okolnosť, že dovolateľ so závermi či názormi odvolacieho súdu nesúhlasí, nemôže sama osebe založiť dôvodnosť dovolania.

14. Pojem „právo na spravodlivý proces“ teda podľa názoru najvyššieho súdu zahŕňa nielen „postup súdu“ ako jeho „faktickú“ činnosť, ale (najmä) aj nesprávne súdne rozhodnutie, v dôsledku ktorého nemohol účastník konania (dovolateľ) uplatniť svoje práva pred okresným i krajským súdom. Predovšetkým súdnym rozhodnutím je takmer výlučne determinované právo na spravodlivý proces, lebo ním sa súdne konanie ako celok končí. Niet preto žiadneho dôvodu pre všeobecný záver, že by malo byť z tohto pojmu (právo na spravodlivý proces) vylučované rozhodnutie súdu, ktorým sa završuje (resp. končí) celé konanie (porov. nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013 a pod.).

15. Podľa posledne citovaného nálezú ústavného súdu (III. ÚS 330/2013) súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré odborne jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom žiadanej súdnej ochrany. Otázkou, či súd splnil svoju povinnosť riadne a právne správne odôvodniť svoje rozhodnutie, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti prípadu.

16. Podľa tohto výkladu nie je - logicky vzaté - prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP závislá na jeho dôvodnosti, totiž až na tom, keď „vyjde najavo“ (ne)správnosť dovolateľovho tvrdenia o existencii dôvodu zmätočnosti vo forme porušenia práva na spravodlivý proces. To však môže vyjsť najavo iba vtedy (či až vtedy), ak dovolací súd vecne preskúma tvrdenie dovolateľa o porušení tohto práva, o tvrdenom dôvode porušenia práva na spravodlivý proces vydá svoje fiktívne rozhodnutie, ktorým buď dovolanie rozsudkom zamietne (vtedy je dovolanie neprípustné), ak je napadnuté rozhodnutie správne, alebo napadnuté rozhodnutie zruší (vtedy je dovolanie prípustné a zároveň aj dôvodné).

17. Prípustnosť dovolania však dovolací súd musí skúmať skôr, než sa pustí do meritórneho (vecného) prejednávania dovolacích dôvodov. Už z toho vyplýva, že dovolací súd nemôže prípustnosť dovolania posudzovať podľa výsledku vecného prejednávania dovolania (jeho dôvodov). Rovnako nie je logické, aby dovolací súd uznesením odmietol dovolanie ako neprípustné z dôvodu, že podľa jeho názoru nejde o porušenie práva na spravodlivý proces, alebo preto, že nie je opodstatnený iný dovolací dôvod. Vo všetkých týchto prípadoch (fázach konania) nejde totiž už o prípustnosť, ale o dôvodnosť dovolania a obsah i forma rozhodnutia dovolacieho súdu sa musí riadiť ustanovením § 448 a § 449 CSP.

18. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti (*denegatio iustitiae*), keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

19. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

20. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

21. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

22. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a

presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

23. Rozhodnutie je nepreskúmateľné vtedy, keď jeho písomné vyhotovenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (porovnaj závery vyplývajúce zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2016 pod č. 2). Za nedostatok zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu treba považovať predovšetkým úplnú absenciu dôvodov vysvetľujúcich právny záver súdu v otázke, od riešenia ktorej bola závislá opodstatnenosť uplatneného nároku, ako aj vnútornú rozpornosť odôvodnenia rozhodnutia, priečiacu sa pravidlám logického uvažovania.

24. Porušením práva na spravodlivý proces je aj stav, keď v hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, eventuálne - alebo tým skôr - pokiaľ boli stranami sporu namietané, no napriek tomu odvolací súd náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil bez toho, žeby dostatočným spôsobom odôvodnil ich bezvýznamnosť, či irelevantnosť (4Cdo/102/2017). Pokiaľ takto odvolací súd postupoval aj v prejednávanej veci, dopustil sa svojvôle zakázanej preň v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a založil tým nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia a v dôsledku toho aj jeho protiústavnosť.

25. Ak nie sú totiž zrejmé dôvody toho-ktorého rozhodnutia, nastávajú obdobné následky ako tie, ktoré vedú k nezákonnosti ale hlavne k nepresvedčivosti rozhodnutia, čo je však v rozpore nielen s požadovaným účelom súdneho konania, ale aj tiež so zásadami spravodlivého procesu.

26. Z výroku rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Podstata odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je uvedená v bodoch 15. a 16. odôvodnenia rozsudku. Odvolací súd mal rovnako ako okresný súd za to, že nemohlo dôjsť k zosplatneniu celého úveru a ani k postúpeniu pohľadávky na žalobkyňu nakoľko zosplatnenie nebolo dojednané v zmluve ale v obchodných podmienkach na ktoré zmluva odkazovala, hoci okresný súd pripustil zmenu na strane žalobkyne z Poštovej banky, a.s. na dovolateľku.

27. Podľa § 220 ods. 1 až 4 CSP v písomnom vyhotovení rozsudku sa po slovách "V mene Slovenskej republiky" uvedie označenie súdu, mená a priezviská sudcov rozhodujúcich vo veci, presné označenie strán a ich zástupcov, iných subjektov, označenie prejednávaneho sporu, výrok, odôvodnenie, poučenie o lehote na podanie odvolania, o tom, na ktorý súd sa odvolanie podáva a o náležitostiach odvolania, poučenie o možnosti exekúcie a deň a miesto vyhlásenia.

(2) V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

(3) Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

(4) Jednotlivé odseky odôvodnenia rozsudku sa označujú arabskými číslicami.

28. Dovolací súd konštatuje, že v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu úplne absentuje

vysporiadanie sa so skutkovou a právnou argumentáciou žalobkyne (bez ohľadu na bod 15. a 16. odôvodnenia, v ktorom žalobkyňa poukázala na jednak neelogickosť pripustenia žalobkyne do sporu namiesto pôvodnej žalobkyne, pričom podstatou bolo, že k postúpeniu pohľadávky nedošlo a absencie odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k rozhodnutiu SD EÚ vo veci Home Credit C-42/15. Podľa dovolacieho súdu rozhodnutie SD EÚ vo veci Home Credit C-42/15 spoločne s rozhodnutím NS SR 4Cdo/9/2019 z 27. mája 2020 bolo vo veci potrebné vziať do úvahy a to najmä body 12. až 14. (12. Podľa ústavne konformného výkladu je preferovaná platnosť pred neplatnosťou právneho úkonu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 242/07). Preto aj v prejednávanej veci je potrebné uprednostniť výklad, ktorý rešpektuje vôľu zmluvných strán, pred výkladom, ktorý vedie k absolútnej neplatnosti účastníkmi uzatvorenej zmluvy. Ak teda strany uzatvorili zmluvu, ktorej podstatné náležitosti sú v listine podpísanej obidvomi stranami určené výslovným odkazom na samostatnú listinu, ktorá nebola podpísaná, nespôsobuje to bez ďalšieho neplatnosť tejto zmluvy za podmienky, že ich prejav vôle bol dostatočne určitý a zmluvný konsenzus pokrýva aj tieto dojednania. Stačí, že zmluvné strany ju vyhlásia za súčasť zmluvy v podpísanom texte vlastnej zmluvy. 13. Dovolateľke tak možno prisvedčiť, že pri výklade ustanovenia § 75 ods. 4 zákona o bankách úverová zmluva a príloha patria k sebe (je jej súčasťou) a tvoria jeden celok. Súdny dvor Európskej únie v tejto súvislosti tiež judikoval, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky (podstatné náležitosti) musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči (porov. Home Credit Slovakia, C-42/15).14. Pri analogickej aplikácii týchto záverov je zjavné, že právny názor nižších súdov bol nesprávny a skutočnosť, že podstatné náležitosti boli uvedené v prílohe, nemôže byť dôvodom neplatnosti úverovej zmluvy.)

29. V tomto smere je možné prisvedčiť žalobkyni, že potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu je v tomto smere nedostatočne odôvodnené a došlo teda k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. V náväznosti na uvedenú vadu zmätočnosti, ktorú považoval dovolací súd za podstatnú, je potrebné poukázať na to, že skutočne je potrebné sa týmto argumentom venovať.

30. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušené rozhodnutie súdu (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 7Cdo/212/2014 a 8Cdo/130/2015).

31. Na základe uvedených skutočností dovolací súd dovolaniu žalobkyne vyhovel, rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 449 ods. 1, § 450 CSP) s tým, že právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí je preň záväzný (§ 455 CSP).

32. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vec vráti odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.